

ECONOMICS OF THE USE OF NATURE AND MODERN PROBLEMS OF ENVIRONMENTAL PROTECTION

Гуржий Т. О., к.е.н.,
завідувачка відділу аспірантури та докторантури
Дніпровський державний технічний університет
м. Кам'янське, Україна

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-194-7-24>

ЕКОНОМІЧНІ ІНСТРУМЕНТИ ЕКОЛОГІЗАЦІЇ СУЧАСНИХ КОМПАНІЙ

Проблема раціонального природокористування полягає у безмірному та стрімкому знищенні запасів елементів екосистеми, живої та неживої природи, що виступають умовами життєдіяльності біосфери. Міжнародними організаціями світу, зокрема ООН, визначається, що проблеми природних ресурсів та екологічні проблеми приводять до відсутності продовольчої безпеки, енергетичної безпеки, втрати біорізноманіття, забруднення, нераціонального землекористування та інших проблем. Саме тому, влада, домогосподарства та суб'єкти господарювання мають докладати зусиль до збереження природних ресурсів.

Звертаючись до практик екологізації діяльності сучасних компаній, відзначимо поширення серед них концепції корпоративної соціальної відповідальності, яка базується як на екологічних аспектах, так і на економіці та соціальній політиці компаній.

Корпоративна відповідальність та ESG- політика сьогодні є не лише етичним аспектом ведення підприємницької діяльності. Це також очікування більшості співробітників, інвесторів та споживачів. Як показують зарубіжні звіти [2; 5], 77% споживачів вважають за краще купувати продукти або послуги компанії, яка демонструє відданість вирішенню соціальних, економічних та екологічних проблем. Таким чином, споживачі вважають, що, використовуючи продукт чи послугу соціально відповідальної компанії, вони роблять свій внесок у сталий розвиток світової спільноти. Чим соціально відповідальніша компанія, тим більш прихильними стають її споживачі. Такої самої точки зору дотримуються 73% інвесторів. Більше того, майже половина респондентів заявляють, що компаніям необхідно «зробити світ кращим», порівняно з 37%, які заявили, що для бізнесу важливіше заробляти гроші для акціонерів. Опитування, проведене Deloitte у 2019 році [1], показало, що питання зміни клімату та захисту навколишнього середовища знаходяться на першому місці.

Основні аспекти діяльності суб'єктів господарювання у галузі ESG-політики є впровадження принципів сталого розвитку, дбайливе ставлення до довкілля та мінімізація негативного впливу на нього, інтегрування ESG-факторів в клієнтські та продуктові бізнес-процеси, сприяння ESG-трансформації економіки.

У світі поширюються «зелені» практики фінансування, які сприяють етичній та відповідальній організаційній поведінці та не суперечать максимізації добробуту для зацікавлених сторін. Отримує розвиток практика «зелених інновацій», які є відносно новим інструментом[4].»Зелені інновації» створюють цінність за рахунок вирішення екологічних проблем, проблем ринку, галузі, компанії та/або споживачів

через продукти та процеси, тобто виділяють два напрямки: інновації у сфері екологічно чистих продуктів; інновації у екологічних процесах.

Інновації в екологічних продуктах пов'язані із застосуванням інноваційних ідей, спрямованих на розробку, виробництво та стратегічне впровадження нових продуктів, новизна та екологічність яких набагато перевершує традиційні продукти. Інновації в екологічних процесах пов'язані з енергозбереженням, запобіганням забруднення, переробки відходів.

Інновації повинні створювати економічну цінність і для цього вони повинні забезпечувати зростання продуктивності, генеруючи або більш високу маржу, або більш високий прибуток, або більш високу цінність для зацікавлених сторін, більш високу частку ринку, високий корпоративний імідж, покращення продуктивності з екологічної точки зору або поєднання всього перерахованого вище, що призводить до збільшення конкурентоспроможності [6].

Звертаючись до досвіду китайських банків [3], які є одними з провідних у галузі інноваційних рішень, було виділено ті банківські продукти та послуги, які могли б розширити перелік «зелених інновацій» у суспільстві.

«Зелений лізинг» – продукт, запропонований у 2020 р. у Китаї, який спрямований на придбання такого майна, як автомобілі на чистих джерелах енергії, міський залізничний транспорт, пасажирський та вантажний залізничний транспорт на чистих джерелах енергії. Крім того, китайські банки підтримали промисловість у її зеленій модернізації та трансформації за рахунок цієї програми. Зокрема, «зелений лізинг», як основний інструмент, допоміг виробничому сектору широко застосовувати нові технології

енергозбереження, скоротити викиди та енергоспоживання, а також сформувати більш екологічні потужності з виробництва вугілля та сталі [3].

Створення банками «Зелених фондів» може мати форму цільового інвестиційного механізму для компаній, які займаються екологічно чистим бізнесом, таким як альтернативна енергія, зелений транспорт, управління водними ресурсами та відходами, а також сталим розвитком.

Ще один фінансовий інструмент – «зелені гарантії», які застосовуються в тому випадку, коли банк не здатний оцінити ризики, пов'язані з новими екологічними технологіями, відсутні історичні дані щодо нової галузі та бізнес-моделі.

Таким чином, сьгоднішні тенденції свідчать про поширення інструментів екологізації функціонування сучасних компаній фінансового та не фінансового секторів економіки. У синергії із макроекономічним та наднаціональним регулюванням економіки, такі тенденції сприятимуть покращенню природокористування та екологічних показників.

Література:

1. 16 Brands Doing Corporate Social Responsibility Successfully. URL: <https://digitalmarketinginstitute.com/blog/corporate-16-brands-doing-corporate-social-responsibility-successfully>
2. America's Most Responsible Companies 2020. URL: <https://d.newsweek.com/en/file/459820/methodology-americas-most-responsible-companies.pdf>
3. China Construction Bank Corporation Corporate Social Responsibility Report 2020. URL: http://www.ccb.com/en/newinvestor/upload/20210327_1616775640/20210327001724508034.pdf
4. Hermundsdottir F, Aspelund A. Sustainability innovations and firm competitiveness: a review. *Journal of Cleaner Production*. 2021. Vol. 280. DOI: 10.1016/j.jclepro.2020.124715

5. Top Corporate Social Responsibility Trends in 2020.
URL: <https://www.smartrecruiters.com/blog/top-corporate-social-responsibility-trends-in-2020/>

6. Tu Y., Wu W. How does green innovation improve enterprises' competitive advantage? The role of organizational learning. *Sustainable Production and Consumption*. 2020. Vol. 26. P. 504–516. DOI: 10.1016/j.spc.2020.12.031